

בנק ישראל • מחלקת המחקר

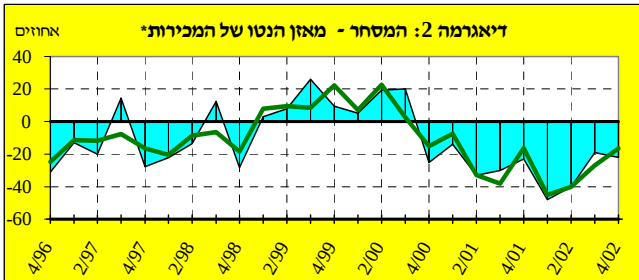

סקר החסות והעסקים

הרביע הרביעי של 2002

ירושלים, שבט התשס"ג, ינואר 2003
כתובתנו באינטרנט: www.bankisrael.gov.il

סקר החברות והעסקים לרביע הרביעי של 2002 – ממצאים עיקריים

המכירות המקומיות ירדו בכל הענפים, אך ביצוא היו גם דיווחים על עליות בכימיקלים גומי ופלסטיק, ועל אי שינוי במזון ומשקאות – ענפים שדיווחו גם על גידול בהזמנות ליצוא. מכל הענפים דווח על ירידה בהזמנות לשוק המקומי (לוח 15).

ממיון החברות על פי מספר המועסקים בהן מתברר כי החברות הקטנות נפגעו יותר, בירידת התפוקה והמכירות, בעוד שהחברות הגדולות נפגעו פחות, בתפוקתן ובמכירותיהן, בפרט ליצוא (לוח 16), ובהן גם פחתו מעט יותר ההזמנות ליצוא.

דיווחיהן של חברות **המסחר** מלמדים על המשך הירידה של המכירות, אף כי בולטת ההתמתנות הרבה של ממדי הירידה, בהשוואה לרביעים הראשונים של השנה (לוח 5 ודיאגרמה 2). מהדיווח על המגבלות לפעילות עולה כי מגבלת הביקוש – המצב הכלכלי והבטחוני בישראל – נותרה המגבלה העיקרית לפעילות, והחמירה מגבלת ההיצע, קשיי המימון (לוח 17 ודיאגרמה 7). החברות צופות ירידה של המכירות ברביע הבא.

מדיווחי חברות **הבנייה** עולה כי החריפו הירידות בפעילות, לאחר 2 רביעים של ירידות מתונות יותר, בעיקר ירידה בנית מבנים, בעוד שבניית התשתיות נפגעה פחות (לוח 7 ודיאגרמה 3). כן החמירה, על פי הדיווח, ירידת המחירים הדולריים – כששער החליפין היה דומה, ברביע זה, לקודמו. החברות מצפות להחמרת הירידה בפעילות ברביע הבא.

הפגיעה בהיקף הביצוע היתה גבוהה בחברות הבינוניות (לוח 16), שבהן ירידה הבנייה הן של המבנים והן של התשתיות.

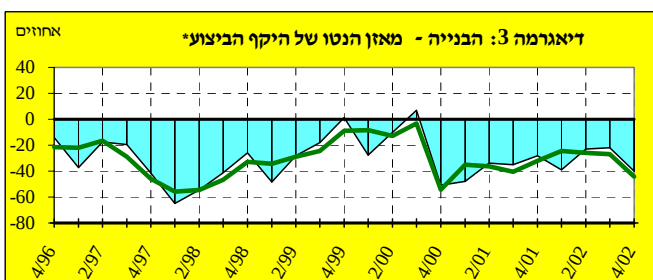
מגבלת הביקוש הוחמרה ברביע זה, והמחסור בעובדים מקצועיים נותר גבוה, למרות שירד לעומת רביעים קודמים (לוח 17 ודיאגרמה 7).

מדיווחי החברות והעסקים עולה כי ברביע הרביעי של 2002 נמשכה הירידה בפעילותם של כל ענפי המשק העיקריים. הירידות הקיפו את מרבית המאפיינים העיקריים של הפעילות: בתעשייה נמשכה הירידה בתפוקה, תוך ירידה של המכירות, בעיקר לשוק המקומי אך גם ליצוא; במסחר ירדו המכירות; בבתי המלון ירד מספר הלינות, בפרט של התיירים מחו"ל; בבנייה התעצמו הירידות, בעיקר בבנייתם של מבנים אך גם של התשתיות; בענפי המשנה בתחבורה והתקשורת היו ההתפתחויות מעורבות; ובשירותים העסקיים נפגעו המכירות בארץ, בעוד שמכירות השירותים לחו"ל גדלו. בדיווח על חומרת המגבלות לביצוע הפעילות בולטת מגבלת הביקוש, שעל החמרתה דיווחו מהבנייה. בתוך מגבלות ההיצע בלטו בכל הענפים קשיי המימון – פרט לענף הבנייה, בו בלט המחסור בעובדים מקצועיים. הציפיות הממוצעות לאינפלציה ל-12 חודשים פחתו מעט ברביע זה, ל-4.6 אחוזים, ושיעור החברות והעסקים הצופים כי האינפלציה תהיה גבוהה מהגבול העליון של היעד שלה ירד מעט, לכ-72 אחוזים. החברות מצפות, בממוצע, ששער החליפין בעוד 12 חודשים יהיה כ-5.0 שקלים לדולר.

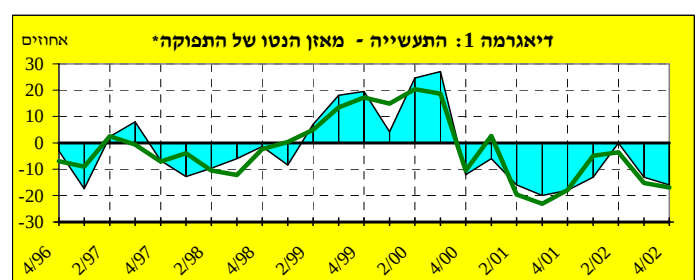
מדיווחיהן של חברות **התעשייה** עולה כי ברביע הרביעי של 2002 נמשכה הירידה בתפוקתן, שהיתה גדולה יותר מהירידה ב-3 הרביעים הקודמים. תמונת הכיוון עולה מהתשובות לכל הסעיפים, ונוסף לירידה בתפוקה דווחו החברות גם על ירידה במכירות, בעיקר המקומיות אך גם ליצוא (לוח 3 ודיאגרמה 1), וכן על ירידה במלאים ובמצבת העובדים. למרות זאת לא החמיר הדיווח על המגבלות לביצוע הפעילות מצד הביקוש, אך החמירה מגבלת המימון (דיאגרמה 7 ולוח 17). לא צפוי שיפור קרוב של המצב, שכן החברות מדווחות על ירידה בהזמנות לרביע הבא, בעיקר מהשוק המקומי אך גם מהייצוא.

ממיון החברות על פי החדשנות שלהן, בשיוכן לקבוצות ענפים – מסורתיים, מתקדמים ומעורבים – עולה, שתפוקתן ומכירותיהם של המתקדמים נפגעה פחות, בניגוד למה שניתן היה לצפות בהנתן הפיחות בשקל (לוח 1.1 ודיאגרמה 8). החברות המעורבות דיווחו על שינוי המבנה של המכירות: ירידה תלולה בשוק המקומי ועליה ביצוא. בחברות אלה נרשם גם גידול בהזמנות ליצוא לרביע הבא, בעוד שהחברות האחרות מדווחות על המשך הירידה בהזמנות, המקומיות וליצוא.

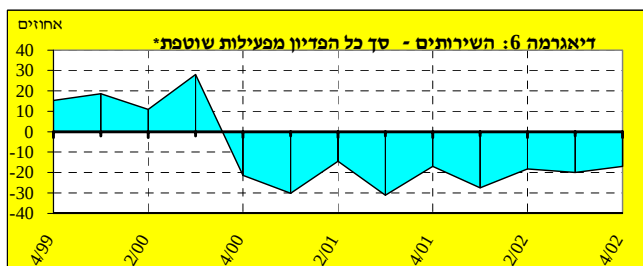
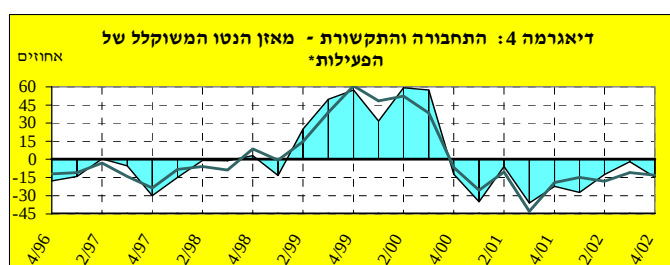
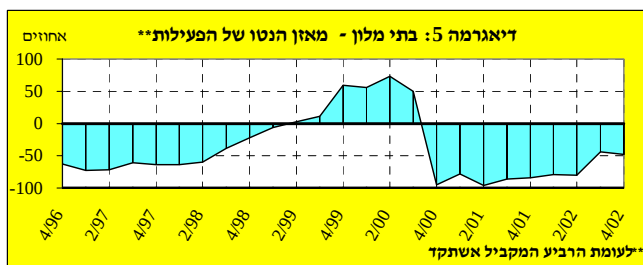
ירידת התפוקה אפיינה את מרבית ענפי התעשייה, ובלטה הירידה בענפי הטכסטיל והלבשה והכרייה וחציבה וכן הנייר ודפוס. לעומת זאת גדלו תפוקת ענפי התוכנה אלקטרוניקה חשמל וכלי הובלה.

סקר החברות והעסקים לרביע הרביעי של 2002

* מאזן הנטו הוא ההפרש בין שיעור החברות והעסקים שדיווחו על גידול לבין שיעורן של אלה שדיווחו על ירידה.
הקו העבה מתווה את הנתונים מנוכי העונתיות, הדק -- את המקוריים.

מדיווחיהן של חברות **התחבורה והתקשורת** עולה כי ברביע זה החריפה ירידתה של התפוקה (לוח 9 ודיאגרמה 4). ירדו מכירות השירותים הן לזרים והן לישראלים. הירידות התבטאו בהמשך הירידה של ניצולת הציוד. ההתפתחויות בענף לא היו אחידות: ירידות היו בתעופה, בתובלה היבשתית ובשירותי האחסנה, ובשאר חלקי הענף לא היה שינוי משמעותי. החברות דיווחו על המשך קיום המגבלות החמורות להרחבת הפעילות מצד הביקוש – המצב הכלכלי והבטחוני בישראל, בעוד שמצד ההיצע פחתה מעט מגבלת קשיי המימון.

חברות ענף **המלונאות** המשיכו לדווח על ירידות בפעילות (לעומת הרביע המקביל אשתקד; לוח 11 ודיאגרמה 5). הירידה נבעה בעיקר מהמשך הירידה של לינות התיירים מחו"ל – והחברות מציינות את מגבלת הביקוש כמקשה על ביצוע הפעילות, בעיקר התיירות מחו"ל - ומצד ההיצע מגבילים אותן קשיי המימון. כן נמשכו הדיווחים על ירידתו של הפדיון הממוצע לחדר, ועל ירידה בהזמנות לרביע הבא.

מדיווחי החברות והעסקים בענף **השירותים העסקיים**¹ מצטייר המשך הירידה של הפדיון, כולה ממכירת שירותים בארץ, בעוד שיצוא השירותים גדל (לוח 13 ודיאגרמה 6). ההחמרה של ירידת ההזמנות לרביע הבא מתמקדת בהזמנות המקומיות, הירידות בהזמנות מחו"ל מתוננות יותר. בדיווח על המגבלות הסתמנו ירידות קלות, הן מצד הביקוש – המצב הכלכלי והבטחוני – והן מצד ההיצע – קשיי המימון.

לוח 1: הפעילות הכלכלית בענפי המשק, על פי מאזן הנטו של דיווחי החברות (נתונים מקוריים ומנוכי עונתיות, אחוזים)												
2002				2001				2000				
IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	
-16	-13	*0	-13	-18	-20	-16	*-6	-12	27	25	*4	התעשייה (התפוקה)
-17	-15	*-4	*-5	-18	-23	-20	*3	-11	19	20	15	מנוכה עונתיות
-22	*-19	-40	-48	-23	-30	-33	*-14	-25	20	19	*5	המסחר (המכירות)
*-17	-27	-40	-45	*-16	-38	-33	*-7	*-15	*3	23	*7	מנוכה עונתיות
-40	-22	-23	-39	-28	-35	-34	-48	-51	*7	*-10	-28	הבנייה (היקף הביצוע)
-44	-27	-26	-24	-32	-41	-36	-35	-54	*-3	*-13	*-8	מנוכה עונתיות
-15	-2	-13	-28	-22	-36	-6	-35	-12	57	59	32	התחבורה והתקשורת (הפעילות)**
-13	-11	-18	-15	-19	-43	-10	-25	-7	38	52	48	מנוכה עונתיות
-48	-44	-80	-79	-84	-86	-96	-78	-95	50	73	56	המלונות (הפעילות)***
-20	-20	-18	-27	-17	-31	-15	-30	-21	28	*11	19	השירותים העסקיים (הפעילות)

לוח 1.1: מאזן הנטו לתפוקה של חברות התעשייה, ממיונות על פי עתירות ההון האנושי והחדשנות ² (נתונים מקוריים, אחוזים)												
2002				2001				2000				
IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	I	
*-10	-11	*6	*-8	*-6	-28	-21	*-6	*4	37	31	*10	חברות מתקדמות
*-19	*-7	*2	-28	-36	-20	*-15	-21	-46	32	35	-22	חברות מעורבות
-19	-17	*-5	-11	-21	-14	-14	*-1	-14	19	17	*8	חברות מסורתיות

* כוכבית לימין המספר מציינת תוצאה בלתי מובהקת סטטיסטית (ברמה של עשרה אחוזים).

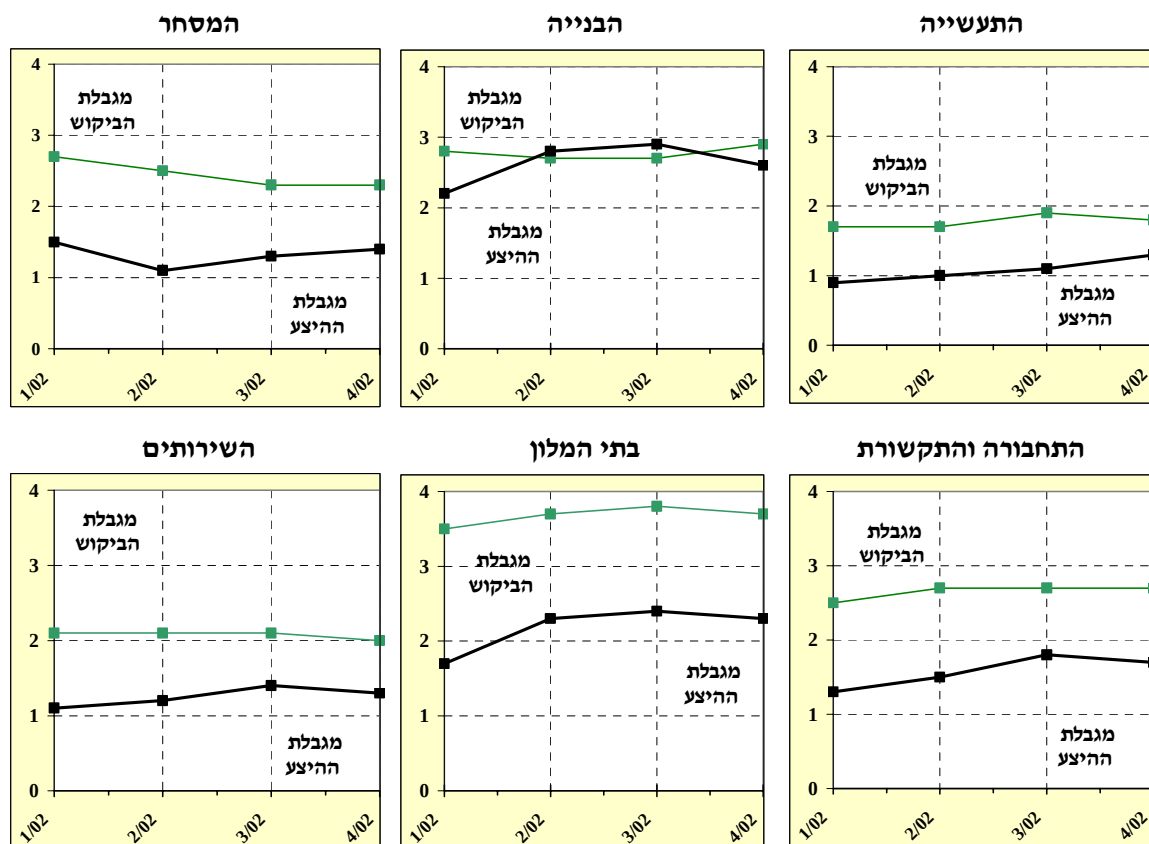
** מבחן המובהקות פחות אינדיקטיבי בתחבורה והתקשורת, בגלל המספר הקטן של החברות.

*** לעומת הרביע המקביל אשתקד.

(1) ענף השירותים העסקיים כולל שירותי אוכל, ביטוח ונדל"ן, עסקים ומשפטיים, חינוך ובריאות, שירותים אישיים ומוסכים.
(2) מיון החברות למתקדמות מעורבות ומסורתיות נעשה על פי שיוך הענף; ראו דוח בנק ישראל לשנת 1999, עמוד 51.

דיאגרמה 7: חומרת המגבלות לביצוע הפעילות שתוכננה (ממוצע)¹

חומרת המגבלה: 1 - קלה, 2 - מתונה, 3 - חמורה, 4 - חמורה במיוחד

(1) לכל רביע נבחרה החומרה המירבית בין המגבלות שבסעיפי הביקוש ובסעיפי ההיצע. המקור: לוח 17.

דיאגרמה 8: מאזני הנטו של חברות התעשייה, ממויינות על פי ההון האנושי והחדשנות²

(2) ממוצע נע, תצפית קיצונית - נתון מקורי.

הקו העבה - הענפים המתקדמים; המקווקו - הענפים המעורבים; הדק - הענפים המסורתיים.

מיון החברות למתקדמות, מעורבות ומסורתיות נעשה על פי שיוכן הענפי; ראו דוח בנק ישראל לשנת 1999, עמוד 51.

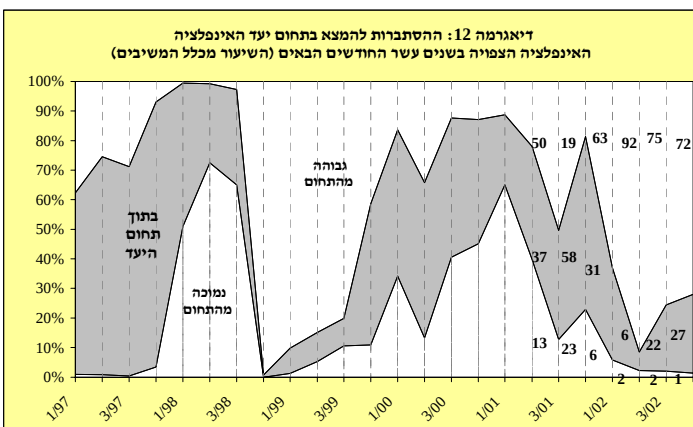
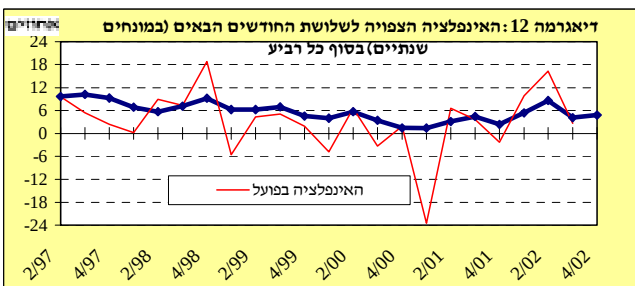
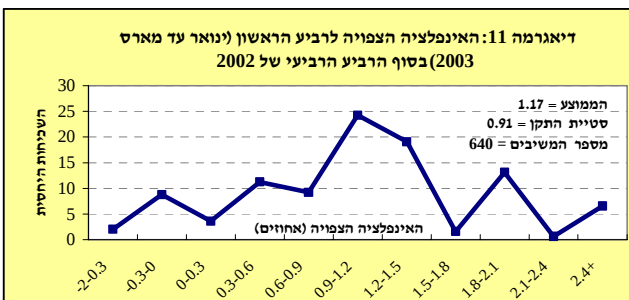
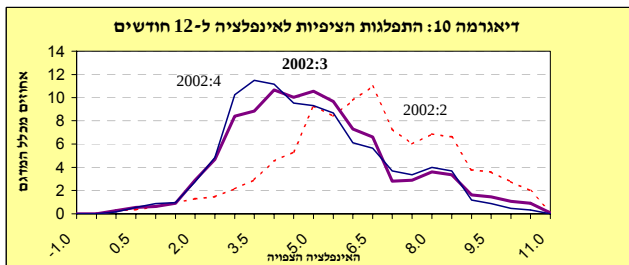
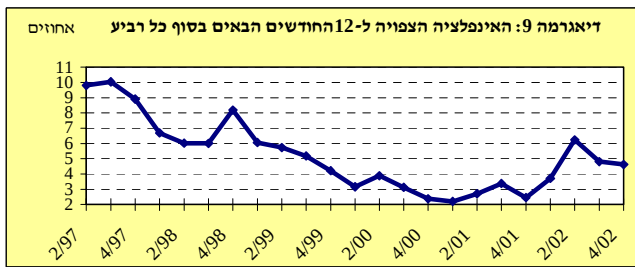
סקר הציפיות לאינפלציה

ברביע זה פחת מעט שיעור עליית המחירים הצפוי לשנה הבאה, ועלה שיעור עליית המחירים הצפוי לרביע הקרוב.

עליית המחירים שצפו החברות והעסקים שתצטבר במשך 12 החודשים הקרובים (ינואר עד דצמבר 2003) פחתה מעט, ועמדה על 4.6 אחוזים בממוצע, לעומת ציפייה של 4.8 אחוזים בממוצע, ברביע הקודם (דיאגרמה 9), וירדה מעט שונותן של הציפיות (דיאגרמה 10 ולוח 2).

עליית המחירים שצפוי כי תצטבר ברביע הקרוב (ינואר עד מארס 2003, דיאגרמה 11) עלתה ל-4.8 אחוזים במונחים שנתיים, לעומת 4.1 אחוזים בסוף הרביע הקודם.

עם הירידה המתונה באינפלציה הצפויה לשנה הבאה, ירד מעט שיעור החברות והעסקים הצופה שהאינפלציה תחרוג מהגבול העליון של יעד האינפלציה ל-12 החודשים הבאים¹ המוגדר כיציבות מחירים; 72 אחוזים לעומת 75 אחוזים ברביע הקודם (התחום העליון בדיאגרמה 12).

התחום התחתון בדיאגרמה מציג את שיעור המשתתפים שצופים שהאינפלציה השנתית תהיה נמוכה מהגבול התחתון של תחום היעד.

התחום האמצעי מציג את שיעור המשתתפים שצופים שהאינפלציה תהיה בתוך תחום היעד.

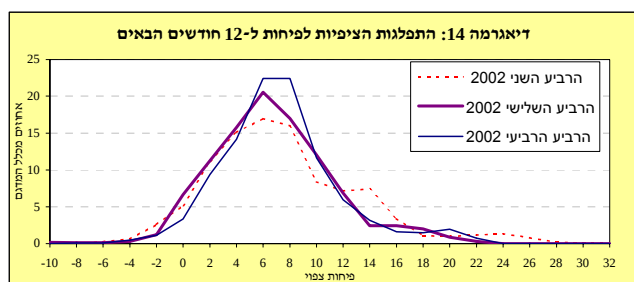
התחום העליון מציג את שאר המשתתפים, שצופים שהאינפלציה תהיה גבוהה מתחום היעד.

¹ תחום היעד ל-12 החודשים הבאים הוא עד 3 אחוזים.

לוח 2: ניתוח סטטיסטי של הציפיות לאינפלציה ל-12 החודשים הבאים

2002				2001				
IV	III	II	I	IV	III	II	I	
4.00	5.00	6.00	4.00	2.00	3.00	2.00	2.00	1. השכיח
4.00	4.70	6.00	4.00	2.50	3.00	2.50	2.00	2. החציון
4.62	4.81	6.17	3.76	2.52	3.30	2.69	2.20	3. הממוצע
1.95	2.03	2.37	1.44	1.11	1.27	1.35	1.15	4. סטיית התקן
0.62	-0.19	0.17	-0.24	0.52	0.30	0.69	0.20	5. ההטיה*
640	621	639	584	606	674	592	614	מספר החברות שדיווחו

* ההטיה מחושבת כהפרש בין הממוצע לשכיח.

הציפיות לשינוי בשער החליפין שקל/דולר

החברות והעסקים המשתתפים בסקר נשאלו על ציפיותיהם על הרמה של שער השקל ביחס לדולר בסוף הרביע הבא (31.03.2003) וכעבור שנה ממועד עריכת הסקר (31.12.2003).

הציפייה לשער החליפין בתום 12 החודשים הקרובים (סוף דצמבר 2003) היא ל-4.99 שקלים לדולר, והפיחות הממוצע הנגזר מזה הוא 5.37 אחוזים². השונות של הציפיות לפיחות ירדה ברביע זה, לעומת הרביעים הקודמים (דיאגרמה 14).

מהסקר עולה כי השער הצפוי של השקל לעומת הדולר בסוף הרביע הבא הוא 4.84 שקלים לדולר, והפיחות הצפוי עלה ל-2.47 אחוזים לעומת הציפייה לפיחות של 1.28 אחוזים בסוף הרביע הקודם.

² הפיחות הנגזר מתייחס לשינוי בשער מהמועד בו החברות והעסקים דיווחו לנו עד סוף התקופה.

לוח 3: מאזן הנטו כאחוז מסך חברות התעשייה שדיווחו¹

	2002				2001				2000			
	IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	I
1. התפוקה	-16	-13	*0	-13	-18	-20	-16	*-6	-12	27	25	*4
2. המכירות	-16	-11	*-7	-17	-23	-24	-24	-18	-20	27	22	*-4
3. המכירות בשוק המקומי	-30	-15	-21	-26	-30	-21	-25	-20	-30	18	12	-11
4. היצוא	*-5	-10	*7	*-5	-8	-21	-14	*-7	*2	*7	21	*7
5. מלאי חומרי הגלם	-19	-9	-10	-10	-14	-15	*-4	*4	*-3	*4	10	*-2
6. מלאי המוצרים המוגמרים	-12	-10	-9	-7	-9	-8	*2	*5	*1	6	*4	*0
7. שיעור הניצול של המכונות והציוד	-26	-16	-13	-18	-28	-26	-23	-14	-23	10	10	-7
8. מספר העובדים	-28	-19	-16	-26	-33	-28	-30	-20	-14	7	*4	-8
9. ההזמנות לשוק המקומי	-30	-31	-27	-27	-29	-30	-33	-26	-22	*0	10	*-5
10. ההזמנות ליצוא	-11	*-7	*-4	*-3	-20	-13	-12	*-5	*1	14	20	20
מספר החברות שדיווחו	378	391	396	400	427	431	423	424	433	440	451	443

1) ההפרש בין אחוז החברות שדיווחו על עלייה ברביע הנוכחי לעומת קודמו לבין אלו שדיווחו על ירידה.
* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 4: התעשייה ברביע הרביעי של 2002
(אחוזים מסך כל החברות שהתייחסו לכל סעיף)

	ירידה משמעותית	ירידה מתונה	ללא שינוי	עלייה מתונה	עלייה משמעותית	מאזן הנטו	
						2002 IV	2002 III
א. הפעילות ברביע הנסקר							
1. התפוקה	14	28	32	21	5	-16 (4)	-13 (4)
2. המכירות	19	28	22	25	6	-16 (4)	-11 (4)
3. המכירות בשוק המקומי	21	29	30	16	4	-30 (4)	-15 (4)
4. היצוא	12	22	37	23	6	-5 (5)	-10 (5)
5. מלאי חומרי הגלם	7	28	49	13	3	-19 (4)	-9 (4)
6. מלאי המוצרים המוגמרים	7	24	50	15	4	-12 (4)	-10 (4)
7. שיעור הניצול של המכונות והציוד	14	30	38	14	4	-26 (4)	-16 (4)
8. מספר העובדים	7	28	58	6	1	-28 (3)	-19 (3)
ב. הפעילות החזויה לרביע הבא *							
9. ההזמנות לשוק המקומי	18	26	42	11	3	-30 (4)	-31 (4)
10. ההזמנות ליצוא	13	22	41	18	6	-11 (5)	-7 (5)
מספר החברות שדיווחו						378	391

* הזמנות שנתקבלו ברביע הנסקר.

הנתונים בסוגריים מציינים את סטיית התקן. ערכים הקטנים (בערך מוחלט) מ-1.64 סטיות תקן אינם מובהקים סטטיסטית ברמה של עשרה אחוזים.

לוח 5: מאזן הנטו כאחוז מסך חברות המסחר שדיווחו¹

	2002				2001				2000			
	IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	I
1. המכירות	-22	*-19	-40	-48	-23	-30	-33	*-14	-25	20	19	*5
2. המלאי בסוף הרביע	*-12	*-14	*-14	-21	-20	*-7	-20	*-2	*-2	*-2	*5	16
3. אחוז המכירות באשראי	32	21	26	28	29	25	23	29	17	27	23	18
4. תקופת ההמתנה של לקוחות לאספקה	*-8	*0	-14	*-2	-11	*4	-10	*-5	*-6	14	*0	*-4
5. התחזית לשינוי במספר העובדים הקבועים	-30	-37	-30	-20	-39	-35	-27	-16	-29	*7	*0	*-7
6. הציפיות למכירות ברביע הבא	-20	*2	*-11	-21	*-11	-25	*-3	*-11	-19	24	45	47
מספר החברות שדיווחו	50	59	60	68	64	57	60	57	53	60	57	58

(1) ההפרש בין אחוז החברות שדיווחו על עלייה ברביע הנוכחי לעומת קודמו לבין אלו שדיווחו על ירידה.

* מצוין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 6: המסחר ברביע הרביעי של 2002
(אחוזים מסך כל החברות שהתייחסו לכל סעיף)

מאזן הנטו								
ירידה	ירידה	ללא	עלייה	עלייה	2002	2002		
משמעותית	מתונה	שינוי	מתונה	משמעותית	IV	III		
א. הפעילות ברביע הנסקר	1. המכירות	14	32	30	22	2	-19 (12)	-22 (11)
		6	32	36	20	6	-14 (10)	-12 (11)
		0	4	60	28	8	21 (7)	32 (8)
		2	12	80	6	0	0 (6)	-8 (6)
ב. הפעילות החזויה לרביע הבא	5. התחזית לשינוי במספר העובדים הקבועים	6	28	62	4	0	-37 (6)	-30 (8)
		12	32	32	24	0	2 (11)	-20 (12)
							59	50
							מספר החברות שדיווחו	

הנתונים בסוגריים מציינים את סטיית התקן. ערכים הקטנים (בערך מוחלט) מ-1.64 סטיות תקן אינם מובהקים סטטיסטית ברמה של עשרה אחוזים.

לוח 7: מאזן הנטו כאחוז מסך חברות הבנייה שדיווחו¹

	2002				2001				2000			
	IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	I
1. היקף הביצוע של עבודות בינוי	-40	-22	-23	-39	-28	-35	-34	-48	-51	*7	*-10	-28
מזה: 2. בניית מבנים	-48	-32	-31	-44	-36	-41	-46	-51	-59	*-3	*-12	-30
3. בניית תשתיות	*-17	*-10	*-13	-22	*-2	-18	-27	-33	-25	*14	*-9	-16
4. מחירי התפוקה במונחים דולריים	-17	*-8	-21	-32	-34	-34	-35	-37	-21	-22	-16	-27
5. היקף ההתחלות של בניית מבנים (במ"ר)	-61	-39	-37	-55	-54	-60	-55	-55	-31	*-2	-19	-22
6. היקף הגמר של בניית מבנים (במ"ר)	-32	-28	-25	-21	-34	-35	-22	*-12	-26	*-3	-27	*-8
7. משך הבנייה של מבנים	20	*5	20	*10	14	16	21	21	25	*0	*1	*-3
8. הציפיות לביצוע עבודות בינוי ברביע הבא	-52	-16	-36	-38	-34	-56	-41	-29	*-10	17	*9	*13
מספר החברות שדיווחו	64	68	68	69	75	77	80	77	84	74	80	78

(1) ההפרש בין אחוז החברות שדיווחו על עלייה ברביע הנוכחי לעומת קודמו לבין אלו שדיווחו על ירידה.

* מצוין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 8: הבנייה ברביע הרביעי של 2002
(אחוזים מסך כל החברות שהתייחסו לכל סעיף)

					מאזן הנטו		
ירידה משמעותית	ירידה מתונה	ללא שינוי	עלייה מתונה	עלייה משמעותית	2002 IV	2002 III	
א. הפעילות ברביע הנסקר							
21	27	44	6	2	-40 (8)	-22 (9)	1. היקף הביצוע של עבודות בינוי
28	27	38	5	2	-48 (8)	-32 (9)	מזה: 2. בניית מבנים
21	15	45	15	4	-17 (11)	-10 (12)	3. בניית תשתיות
11	22	51	14	2	-17 (9)	-8 (10)	4. מחירי התפוקה במונחים דולריים
34	33	27	6	0	-61 (8)	-39 (9)	5. היקף ההתחלות של בניית מבנים (במ"ר)
12	28	52	8	0	-32 (8)	-28 (9)	6. היקף הגמר של בניית מבנים (במ"ר)
5	9	52	29	5	20 (9)	5 (9)	7. משך הבנייה של מבנים
ב. הפעילות החזויה לרביע הבא							
25	34	34	7	0	-52 (8)	-16 (9)	8. הציפיות לביצוע עבודות בינוי ברביע הבא
					64	68	מספר החברות שדיווחו

הנתונים בסוגריים מציינים את סטיית התקן. ערכים הקטנים (בערך מוחלט) מ-1.64 סטיות תקן אינם מובהקים סטטיסטית ברמה של עשרה אחוזים.

התחבורה והתקשורת

לוח 9: מאזן הנטו המשוקלל כאחוז מסך חברות התחבורה והתקשורת שדיווחו¹

	2002				2001				2000			
	IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	I
א. פעילות ברביע הנסקר												
1. רמת הפעילות הכוללת	-15	-2	-13	-28	-22	-36	-6	-35	-12	57	59	32
2. מכירת שירותים לישראלים	-20	1	-12	-32	-25	-28	-16	-38	-18	24	54	42
3. מכירת שירותים לזרים	-31	-25	-20	-20	-32	-55	-14	-34	-39	38	39	20
4. ניצול הציוד (כושר המעמס, התפוסה וכד"י)	-17	-22	-15	-23	-19	-36	-6	-26	-18	52	57	27
ב. הפעילות החזויה לרביע הבא												
5. הזמנות או ציפיות לפעילות הכוללת ברביע הבא	-27	-14	-20	-4	-22	-34	12	19	-4	17	46	41
מספר החברות שדיווחו	37	43	29	33	35	36	31	23	24	26	28	32

(1) ההפרש בין אחוז החברות שדיווחו על עלייה ברביע הנוכחי לעומת קודמו לבין אלו שדיווחו על ירידה. על השקלול ראו נספח בסוף הפרסום.

לוח 10: התחבורה והתקשורת ברביע הרביעי של 2002
(אחוזים מסך כל החברות שהתייחסו לכל סעיף)

	מאזן הנטו		עלייה משמעותית	עלייה מתונה	ללא שינוי	ירידה מתונה	ירידה משמעותית
	2002 IV	2002 III					
א. פעילות ברביע הנסקר							
1. רמת הפעילות הכוללת	-15	-2	4	16	45	21	14
2. מכירת שירותים לישראלים	-20	1	2	22	32	32	12
3. מכירת שירותים לזרים	-31	-25	5	2	54	27	12
4. ניצול הציוד (כושר המעמס, התפוסה וכד"י)	-17	-22	4	13	49	21	13
ב. הפעילות החזויה לרביע הבא							
5. הזמנות או ציפיות לפעילות הכוללת ברביע הבא	-27	-14	0	6	61	21	12
מספר החברות שדיווחו	37	43					

לוח 11: מאזן הנטו כאחוז מסך חברות המלונות שדיווחו¹

2002				2001				2000			
IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	I
א. הפעילות ברביע הנסקר											
-48	-44	-80	-79	-84	-86	-96	-78	-95	50	71	56
-57	-74	-94	-87	-82	-97	-100	-89	-100	43	65	60
-36	*-8	-48	-18	*-11	-23	-27	*-16	-54	*6	*8	*-15
-81	-73	-88	-70	-89	-83	-89	-86	-83	37	33	38
ב. הפעילות החזויה לרביע הבא**											
-64	-69	-86	-88	-88	-97	-91	-88	-87	52	31	58
54	62	66	62	68	67	46	56	62	54	49	61

(1) ההפרש בין אחוז החברות שדיווחו על עלייה ברביע הנוכחי לעומת הרביע המקביל אשתקד לבין אלו שדיווחו על ירידה.

* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

** הזמנות שנתקבלו ברביע הנסקר ויבוצעו בעתיד.

לוח 12: המלונות ברביע הרביעי של 2002 בהשוואה לרביע המקביל אשתקד
(אחוזים מסך כל החברות שהתייחסו לכל סעיף)

מאזן הנטו							
2002	2002	עלייה משמעותית	עלייה מתונה	ללא שינוי	ירידה מתונה	ירידה משמעותית	ירידה
IV	III						משמעותית
א. הפעילות ברביע הנסקר							
-48 (10)	-44 (10)	2	15	18	30	35	1
-57 (11)	-74 (7)	9	8	9	34	40	2
-36 (10)	-8 (12)	0	13	38	28	21	3
-81 (7)	-73 (7)	0	6	7	46	41	4
ב. הפעילות החזויה לרביע הבא							
-64 (8)	-69 (8)	2	6	20	28	44	5
54	62						מספר החברות שדיווחו

הנתונים בסוגריים מציינים את סטיית התקן. ערכים הקטנים (בערך מוחלט) מ-1.64 סטיות תקן אינם מובהקים סטטיסטית ברמה של עשרה אחוזים.

לוח 13: מאזן הנטו כאחוז מסך עסקי השירותים שדיווחו¹

2002				2001				2000			
IV	III	II	I	IV	III	II	I	IV	III	II	I
א. הפעילות ברביע הנסקר											
1.	סך כל הפדיון מפעילות שוטפת	19	*11	28	-21	-30	-15	-31	-17	-27	-18
2.	מכירת שירותים בארץ	23	*12	28	-14	-24	*-12	-30	-25	-30	-19
3.	מכירת שירותים בחו"ל	22	*53	*17	*-13	*-10	-27	-58	*7	-32	*8
4.	מספר העובדים	10	*6	12	*-4	-12	-17	-24	-29	-31	-13
5.	מזה: מקצועיים	10	10	10	*-8	-13	-18	-27	-32	-22	-12
6.	מספר העובדים הישראליים בחו"ל	14	*29	20	*9	*13	*-14	-24	*-13	*-13	*-6
ב. הפעילות החזויה לרביע הבא *											
7.	הזמנות או ציפיות לפעילות ברביע הבא	37	33	31	*7	*-4	*-5	-28	*-12	*-7	*-7
8.	הזמנות מחו"ל לרביע הבא	43	44	*18	*0	-28	*-31	-35	*7	*-31	*-13
מספר עסקים שדיווחו											
142 170 186 116 114 124 117 117 98 120 112 125											

(1) ההפרש בין אחוז החברות שדיווחו על עלייה ברביע הנוכחי לעומת קודמו לבין אלו שדיווחו על ירידה.

* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 14: ענפי השירותים ברביע הרביעי של 2002

(אחוזים מסך כל העסקים שהתייחסו לכל סעיף)

מאזן הנטו							
2002	2002	עלייה	עלייה	ללא	ירידה	ירידה	
IV	III	משמעותית	מתונה	שינוי	מתונה	משמעותית	
א. הפעילות ברביע הנסקר							
1.	סך כל הפדיון מפעילות שוטפת	-20 (6)	-20 (7)	5	18	34	30
2.	מכירת שירותים בארץ	-19 (6)	-27 (7)	4	17	31	35
3.	מכירת שירותים בחו"ל	-21 (12)	18 (17)	6	29	48	17
4.	מספר העובדים	-9 (5)	-24 (5)	2	8	56	28
5.	מזה: מקצועיים	-12 (5)	-23 (5)	1	6	63	26
6.	מספר העובדים הישראליים בחו"ל	-4 (7)	-6 (10)	0	5	84	11
ב. הפעילות החזויה לרביע הבא *							
7.	הזמנות או ציפיות לפעילות ברביע הבא	-7 (6)	-18 (7)	2	22	34	33
8.	הזמנות מחו"ל לרביע הבא	5 (14)	-7 (24)	7	29	21	43
מספר העסקים שדיווחו		170	142				

* הזמנות שנתקבלו ברביע הנסקר.

הנתונים בסוגריים מציגים את סטיית התקן. ערכים הקטנים (בערך מוחלט) מ-1.64 סטיות תקן אינם מובהקים סטטיסטית ברמה של עשרה אחוזים.

התעשייה ברביע השלישי של 2002 וברביע הרביעי של 2002

שנה	רביע	מספר חברות	סך כל התפוקה	המכירות בשוק המקומי	ההזמנות לשוק המקומי ¹	היצוא בפועל	ההזמנות ליצוא ²	המוצרים המועסקים	מלאי מספר
2002	IV	33	-30	-45	-66	-10	-10	*-3	-27
2002	III	39	*3	*15	-34	*7	*-7	-27	-18
2002	IV	47	-9	-20	-8	*0	*20	-15	-34
2002	III	47	*-4	*7	*-19	*5	*5	*-9	*-4
2002	IV	38	-41	-56	-54	-43	-37	-21	-50
2002	III	43	-52	-44	-51	-14	*4	*-13	-50
2002	IV	60	-13	-37	-16	*13	*10	*8	*-8
2002	III	57	*16	*-4	-25	*-8	*2	*9	-13
2002	IV	64	-9	*-13	-25	*-8	-42	*-10	-22
2002	III	70	*-14	-17	-29	-20	*-14	*-3	-14
2002	IV	87	*5	-18	-26	*-5	*-12	-17	-29
2002	III	93	-16	-29	-27	*-14	*-13	-13	-16
2002	IV	41	-38	-44	-33	*10	*19	-22	-38
2002	III	35	-35	-35	-52	*-17	*-11	-28	-37
2002	IV	370	-15	-29	-29	*-5	-9	-11	-28
2002	III	384	-13	-16	-32	-11	*-6	-10	-20
2002	IV	8	-50	-57	-43	*0	-57	-50	*-25
2002	III	7	*-14	*0	*17	*33	*-17	*17	*0
2002	IV	378	-16	-30	-30	*-5	-11	-12	-28
2002	III	391	-13	-15	-31	-10	*-7	-10	-19

(1) הזמנות שנתקבלו ברביע הנסקר ויבוצעו בעתיד
* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 16

מאזן הנטו בענפי התעשייה והבנייה על פי גודל החברות ברביע הרביעי של 2002²

חברות תעשייה					חברות בנייה				
סך הכל	קטנות	בינוניות	גדולות		סך הכל	קטנות	בינוניות	גדולות	
-16	-29	-23	*-7	היקף ביצוע של עבודות בינוי	-40	*-17	-48	-37	תפוקה
-16	-31	-23	*-8	התחלות בניית מבנים	-61	-83	-54	-63	סך המכירות
-30	-32	-32	-27	גמר בניית מבנים	-32	-50	-44	*-15	מכירות בשוק המקומי
*-5	*-19	*-10	*-0	מחירי תפוקה במונחים דולריים	-17	-50	-25	*-3	יצוא
378	36	158	184	מספר חברות	64	6	29	29	מספר חברות

(2) לפי מספר המועסקים (חברה קטנה : 1-20 עובדים, חברה בינונית : 21-99 עובדים, חברה גדולה : 100 עובדים ומעלה).
* מציין תוצאה בלתי מובהקת (ברמה של עשרה אחוזים).

לוח 17

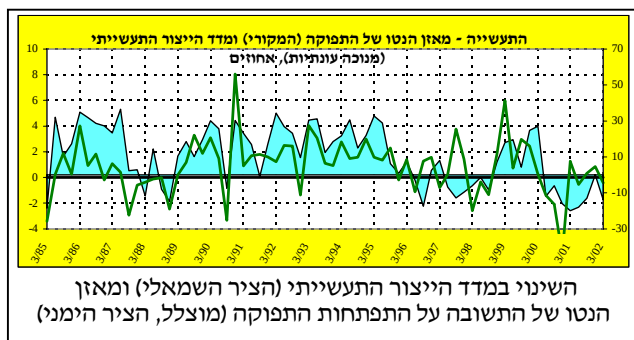
חומרת המגבלות לביצוע הפעילות שתוכננה (ממוצע)¹

חומרת המגבלה: 1 - קלה, 2 - מתונה, 3 - חמורה, 4 - חמורה במיוחד

תחבורה ותקשורת					התעשייה				
2002					2002				
IV	III	II	I	הרביע	IV	III	II	I	הרביע
מגבלות ביקוש					מגבלות ביקוש				
2.2	2.5	1.9	1.5	היקף התיירות מחו"ל	1.7	1.6	1.6	1.5	היקף ההזמנות מחו"ל
1.2	1.4	1.0	1.0	היקף התיירות פנים	1.8	1.9	1.7	1.7	היקף ההזמנות מהארץ
2.7	2.7	2.7	2.5	המצב הכלכלי והבטחוני בישראל					
2.3	2.3	2.5	1.7	החרפת התחרותיות בענף					
מגבלות היצע					מגבלות היצע				
					0.2	0.3	0.3	0.2	מחסור בציוד ומכונות
1.7	1.8	1.5	1.3	קשיי מימון	1.3	1.1	1.0	0.9	קשיי מימון
0.4	0.5	0.5	0.3	מחסור בעובדים מקצועיים	0.5	0.5	0.5	0.4	מחסור בעובדים מקצועיים
בתי המלון					הבנייה				
2002					2002				
IV	III	II	I	הרביע	IV	III	II	I	הרביע
מגבלות ביקוש					מגבלות ביקוש				
3.7	3.8	3.7	3.5	היקף התיירות מחו"ל	2.9	2.7	2.7	2.8	היקף הביקוש
2.5	2.0	2.1	2.3	היקף התיירות הפנים					מגבלות היצע
3.2	3.0	3.2	3.2	המצב הכלכלי והבטחוני בישראל	1.2	1.3	1.6	1.0	מחירי התשומות
מגבלות היצע					2.3	2.0	1.9	1.7	קשיי מימון
2.3	2.4	2.3	1.7	קשיי מימון	2.6	2.9	2.8	2.2	מחסור בעובדים מקצועיים
0.5	0.4	0.4	0.6	מחסור בעובדים מקצועיים	0.3	0.4	0.3	0.2	מחסור בציוד ומכונות
השירותים העסקיים					המסחר				
2002					2002				
IV	III	II	I	הרביע	IV	III	II	I	הרביע
מגבלות ביקוש					מגבלות ביקוש				
2.0	2.1	2.1	2.1	המצב הכלכלי והבטחוני בישראל	2.1	2.1	2.5	2.7	היקף ההזמנות
1.5	1.7	1.4	1.3	המצב הכלכלי בעולם	2.3	2.3	2.2	2.3	המצב הכלכלי והבטחוני בישראל
1.8	1.8	1.9	1.6	החרפת התחרותיות בענף	1.3	1.6	1.3	1.5	המצב הכלכלי בעולם
מגבלות היצע					מגבלות היצע				
1.3	1.4	1.2	1.1	קשיי מימון	1.4	1.3	1.1	1.5	קשיי מימון
0.5	0.5	0.5	0.5	מחסור בעובדים מקצועיים	0.4	0.3	0.3	0.4	מחסור בעובדים מקצועיים

(1) בכל רביע הודגשה המגבלה החמורה ביותר בקבוצת מגבלות הביקוש ובקבוצת מגבלות ההיצע.

נספח: ביאורים לסקר

סטיית התקן מושפעת, בין היתר, ממספר התצפיות שבמדגם ומהתפלגות התשובות בכל סעיף. ככל שמספר התצפיות קטן יותר, סטיית התקן גדולה יותר.

ראוי לציין, כי הנתונים על מאזני הנטו לרביע הנסקר ולקודמו מבוססים על סיכום תשובותיהן של כלל החברות שדיווחו לסקר, ולא רק על נתוני החברות שהשתתפו בסקרים האחרונים. הנתונים בכל הלוחות הם אחוזים מסך כל החברות שענו על השאלות.

מבחינה של ממצאי הסקר ניתן ללמוד כי יש קשר ברור בין מאזן הנטו של סעיף הפעילות של הענפים השונים עם השינוי בפעילותם של הענפים, כפי שמפרסמת אותם הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מאוחר יותר. הדיאגרמות המובאות כאן מדגימות זאת לגבי מדד הייצור התעשייתי. כשמאזן הנטו של התפוקה היה חיובי, התוצר התעשייתי גדל ברוב המכריע של התצפיות.

מאזני הנטו של פעילויות ענף התחבורה-והתקשורת חושבו כממוצע משוקלל של מאזני הנטו של רכיבי הענף, כשלכל מאזן נטו שכזה יוחס משקל תוצר הרכיב בתוצר הענף כולו. מאחר שאין בידינו סטיית תקן למאזן המשוקלל, היא לא הוצגה, כך גם המובהקות של מאזני הנטו המשוקללים.

מאזני הנטו של חברות התעשייה הממוינים על פי שיעור העובדים המיומנים בכל ענף והחדשנות בו (ראו דוח בנק ישראל לשנת 1999, עמ' 52) מוצגים בדיאגרמה 7. הענפים המתקדמים (כימיה, מכונות, ציוד חשמלי ואלקטרוני) מהווים כ-30% מהמדגם; הענפים המסורתיים (מזון, משקאות וטבק, הלבשה, טקסטיל ועור, עץ, נייר ודפוס, מינרלים אל מתכתיים, ברזל, פלדה ומוצרי מתכת, כלי הובלה ויהלומים) מהווים כ-55% מהמדגם. הקבוצה המשלימה היא קבוצת הענפים המעורבים (מכרות ומחצבים, גומי ופלסטיק ושונות), מהווה כ-15% מהמדגם.

סקר רבעוני זה, השבעים ושמונה במספר, מתייחס להתפתחויות ברביע הרביעי של שנת 2002, וכולל גם הערכות וציפיות לרביע הראשון של 2003. ממצאי הסקר מבוססים על תשובות לשאלונים שנתקבלו מחברות ובתי עסק בענפי התעשייה, המסחר, הבנייה, המלונות, התחבורה והתקשורת, והשירותים העסקיים. השאלות הן איכותיות: החברות נתבקשו לדווח על כיווני השינויים במשתנים השונים (עלה, ירד, או נשאר יציב) ולציין את עוצמת השינוי (הרבה, מעט). הסקר נועד לשמש כלי ניתוח מעודכן ומשלים למקבלי ההחלטות, נוסף על הנתונים הכמותיים.

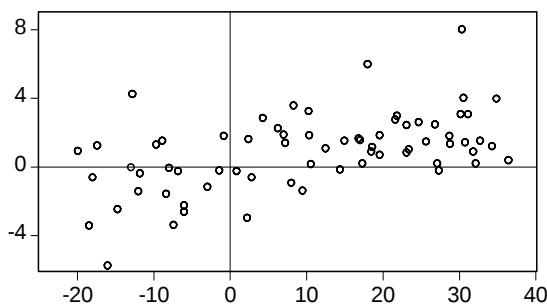
בכל הענפים, למעט ענף המלונאות, נתבקשו החברות לציין את השינוי בפועל לעומת הרביע הקודם, ללא ניכוי של השפעות עונתיות ואחרות. בענף המלונאות נתבקשו החברות להשוות את התוצאות לרביע המקביל בשנה הקודמת.

התוצאות אינן משוקללות לפי גודל החברה, אך בניתוח התוצאות של ענפי התעשייה והבניה מוצגות גם התוצאות העיקריות, וכשהחברות ממוינות על פי קבוצות גודל.

התוצאות מנותחות באמצעות מאזן הנטו, המוגדר כהפרש שבין אחוז החברות המדווחות על עלייה לבין אחוז

השינוי במדד הייצור התעשייתי מנוכה עונתיות, מול מאזן הנטו של הפעילות בחברות התעשייה, 1985 עד 2002 I

השינוי במדד הייצור (אחוזים)

מאזן הנטו (אחוזים)

המדווחות על ירידה. מאזן נטו השווה לאפס בסעיף מסוים מעיד על אי-שינוי ברמה, לעומת הרביע הקודם באותו סעיף; מאזן נטו שלילי מעיד על ירידה, וחיובי – על עלייה.